

RAPPORT OM SOCIAL REDOVISNING

2006

2007

Kooperativ
VALBORG

FÖRORD

Du håller i din hand en rapport om en social redovisning gjord i ett socialt arbetskooperativ. Den har kommit till genom idogt, men också roligt arbete hos kooperativet och tack var ett projekt som drivits av SKOOPI – Sociala arbetskooperativens intresseorganisation.

SKOOPI fick medel från Allmänna arvsfonden för att genomföra ett pilotprojekt där fyra sociala arbetskooperativ har fått möjligheten att pröva social redovisning. De kooperativ som varit med i projektet är Via Nova i Göteborg, Hantverkskooperativet Unitis i Ljusdal, Huddinge Agro & Service i Huddinge och Kooperativ Valborg i Södra Sunderbyn. Utbildare från Coompanion på respektive ort har gett kooperativen stöd i arbetet.

Det har varit fantastisk roligt att följa kooperativens arbete under året och se vilka resultat man kommit fram till. Social redovisning kan vara lite tidskrävande, men det ger mycket tillbaka till det sociala arbetskooperativ som jobbar med metoden och vi i SKOOPI har lärt oss mycket genom ert arbete.

Ett stort tack till Via Nova, Hantverkskooperativet Unitis, Huddinge Agro & Service, Kooperativ Valborg, Anna-Lena Heydar, Coompanion Fyrbodalen, Anna-Carin Persson, Coompanion Västerbotten, Annette Dünkelberg, Coompanion Stockholm och Ingrid Engelbrekt, Coompanion Gävleborg som har gjort ett jättebra jobb!

Klas Sundström
Klas Sundström, ordförande

Eva Carlsson
Eva Carlsson, projektledare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

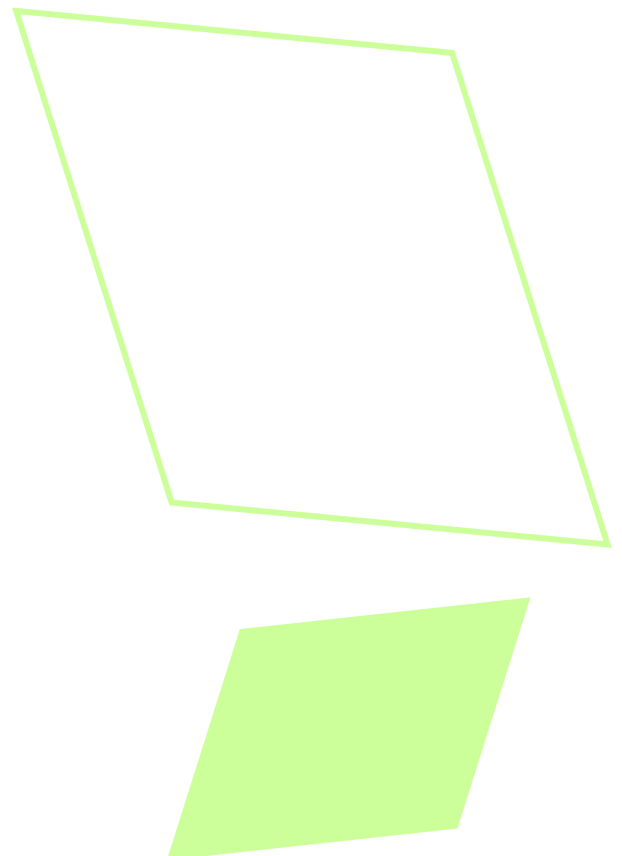
1. Vilka är vi?.....	1
2. Vad gör vi?.....	2
3. Vi är ett socialt arbetskooperativ..	3
3.3 Vad är det?.....	3
4. Vi vill vara delaktiga i samhället...4	
4.1 Hur visar vi att vi är det?.....	4
4.2 Vad vill vi att redovisningen ska visa?.....	4
5. Så här har vi arbetat.....	5
5.1 Metod.....	5
5.1.1 Genomförande.....	5
6. Resultat.....	6
6.1 Verksamhetsidé.....	6
6.2 Externt perspektiv – Intressentanalys.....	7
6.2.1 Seminarium.....	7
6.2.1.1 Sammanfattning av Gruppdiskussionerna.....	8
6.3 Internt perspektiv – Variansenkät.....	9
6.3.1 Vad betyder de olika värdeorden?.....	10
6.3.2 Detta behöver vi förbättra.....	10
7. Mål.....	11
7.1 Grundläggande mål.....	11
7.2 Mål 1 Tydlighet.....	11
7.2.1 Åtgärd.....	11
7.3 Mål 2 Omtanke.....	11
7.3.2 Kontakter.....	11
7.4 Mål 3 Marknadsföring.....	11
7.5 Mål 4 Information.....	11
8. Vad händer efter detta?.....	12

1. VILKA ÄR VI?

Kooperativ Valborg bildades år 2000 och är ett socialt arbetskooperativ. Idag har kooperativet 14 medlemmar. Anledningen till att kooperativet startades var att skapa meningsfulla arbeten för målgruppen människor som har eller haft psykisk eller social ohälsa. Kooperativet har även medlemmar som har fysisk ohälsa. Att ha en psykisk ohälsa räknas som ett funktionshinder. Människor som har ett eller flera funktionshinder står ofta långt utanför den ordinarie arbetsmarknaden. Om man inte orkar jobba 40 timmar eller mer i veckan är det ofta svårt att få arbete. Därför har Kooperativ Valborg skapat arbeten där medlemmarna får arbeta efter var och ens förmåga. Allas arbetsinsats är lika mycket värd vare sig det är 40 timmar i veckan eller två timmar.

Kooperativ Valborg drivs som en ekonomisk förening. Kooperativet har en styrelse som består av enbart medlemmar. Kooperativ Valborg är arbetsgivare och har 7 anställda med hjälp av lönebidragsanställningar. En av de anställda är kooperativets handledare. Luleå och Bodens kommuner bidrar till handledarens lön. Handledaren är inte medlem i kooperativet.

2. VAD GÖR VI?

Kooperativ Valborg bedriver sin verksamhet vid Sunderby Folkhögskola utanför Luleå. På folkhögskolan driver kooperativet ett elevcafé för skolans elever. Det är en viktig träffpunkt för skolans elever. Sortimentet är ett enklare café-sortiment. Café Valborg är även öppet för allmänheten. Målsättningen är att sälja bra och billigt fika.

På folkhögskolans mark har kooperativet en kryddträdgård. Där odlas kryddor, örter och blommor. Efter sommaren skördas dessa och torkas till kryddblandningar, skönhetsprodukter och örtte.

Kooperativ Valborg har en syateljé där man syr bland annat väskor samt värmekuddar för axlarna.

På folkhögskolan samlar kooperativet in returpapper. Av en viss del av pappret som samlas in görs handgjort papper. Det handgjorda papperet blir till korrespondenskort med kuvert, dagböcker, fotoalbum med mera. Alla produkter som görs i kooperativet är av egen design och unika. Produkterna görs i liten skala.

Kooperativ Valborg säljer tjänster åt Sunderby Folkhögskola. Kooperatörerna skottar snö och håller rent vid ingångarna på vintern, städar skolgården under barmarkssäsongen, samlar in returpapper, sköter en kartongpress i köket, kokar kaffe åt lärarna och tar emot matkuponger i folkhögskolans restaurang. Det är viktigt att informera om psykisk ohälsa, om kooperativ Valborg och om kooperativa värderingar. Kooperativ Valborg informerar politiker och tjänstemän vid kommuner och landsting samt även ibland riksdagspolitiker. Kooperativet informerar även allmänhet och elever på folkhögskolan om sin verksamhet.

3. VI ÄR ETT SOCIALT ARBETSKOOPERATIV

3.3 Vad är det?

Den sociala ekonomin är ett komplement till den privata och offentliga sektorn, den s.k. tredje sektorn, dit räknas alla ideella organisationer, frikyrkor, kooperativ mm. En del av den sociala ekonomin är det sociala företaget som skapar arbete för människor som står utanför den vanliga arbetsmarknaden. Många av de sociala företagen organiseras som sociala arbetskooperativ. De tillåter mänsklig tillväxt för människor som på grund av olika funktionshinder har svårt att finna arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Om människor känner delaktighet i samhället genom att till exempel få arbeta i ett socialt företag växer man och självförtroendet ökar. På sikt kommer det också att generera ekonomisk tillväxt för individen och för samhället.

- Ett socialt arbetskooperativ ägs och drivs av sina medlemmar/kooperatörer
- I ett socialt företag delar man på jobben och arbetar 100 procent av sin kapacitet
- Ett socialt företag drivs inte med vinstintresset som huvudsak
- Ett socialt företag har alltid en relation till den offentliga sektorn.

Ett socialt arbetskooperativ är ett företag som driver sin verksamhet efter demokratiska principer. I ett kooperativ är det medlemmarna som äger och styr företaget. Principen en medlem en röst gäller. I ett arbetskooperativ är det de som arbetar i kooperativet som är medlemmar. På en vanlig arbetsplats finns det ofta en chef som bestämmer över verksamheten men i Kooperativ Valborg har vi möten och bestämmer tillsammans.

För ett socialt arbetskooperativ är inte vinsten det viktigaste utan ett medel för att uppnå sina mål, vilket i Kooperativ Valborgs fall innebär att man skapar meningsfulla arbeten för sina medlemmar. För eventuellt överskott brukar medlemmarna i Kooperativ Valborg göra sociala evenemang tillsammans till exempel att gå på teater eller restaurang tillsammans. Kooperativ Valborg satsar även på att kompetensutveckla sina medlemmar.

4. VI VILL VARA DELAKTIGA I SAMHÄLLET OCH I KOOPERATIVET

4.1 Hur visar vi att vi är det?

Traditionellt visar ett företag sin betydelse genom den ekonomiska tillväxten och hur företaget växer. Det är den sista raden i bokslutet som avgör hur det gått. Ett socialt arbetskooperativ har andra mål än ekonomisk tillväxt som sina huvudmål. Det handlar om mänsklig tillväxt. Problemet att visa den mänskliga tillväxten i det ekonomiska bokslutet har gjort att vi valt ett annat sätt att redovisa vår tillväxt. Med social redovisning vill vi visa företagets interna utveckling och hur vi förhåller oss till omgivningen och hur omgivningen ser oss.

Social redovisning görs tillsammans med dem man verkar med och för, det vill säga intressenterna. Motivet är att få reda på vad intressenterna är nöjda och/eller missnöjda med och vad de skulle vilja förbättra. Intressenter finns både inom organisationen (personal, styrelse) och utom (kunder, beställare, brukare, finansiärer).

Social redovisning är en ständigt pågående process som organisationen beslutar ramarna för och omfattningen av. Lämpligt är att den följer verksamhets- och budget planering. Social redovisning är ett instrument som tillsammans med verksamhets- och ekonomiplanering blir ett kraftfullt verktyg för att skapa det goda företaget i ett hållbart samhälle. Här beskrivs vad en social redovisning bör ta upp.

4.2 Vad vill vi att redovisningen ska visa?

Vi vill visa vad kooperativet har betytt för medlemmarna och vilken nytta kooperativet har haft för den nära omgivningen och samhället i stort. Vi vill dessutom visa hur vi kan förbättra kooperativet och vad vi ska göra så att kooperativet kan utvecklas i samklang med medlemmarnas intressen och behov samt i samverkan med omgivningen.

5. SÅ HÄR HAR VI ARBETAT

5.1 Metod

Kooperativ Valborg har arbetat med social redovisning under vintern 2006/2007. Med hjälp av en utbildare från Coompanion Västerbotten har kooperativet lärt sig att analysera sin verksamhet med hjälp av social redovisning. Kooperativet har använt den metod för social redovisning som finns beskriven i boken "Verktygslådan" (Författare Freer Spreckley)

Metoden består av fyra steg:

- Granska verksamhetsidén – bekräfta eller förändra vid behov, och kontrollera och utvärdera förra årets mål
- Granska externa relationer
- Granska interna system
- Fastställ och planera sociala mål.

5.1.1 Genomförande

Kooperativ Valborg har haft fyra träffar med utbildaren från Coompanion Västerbotten samt två träffar med projektledaren från SKOOPI. Vid dessa träffar analyserades kooperativets värdegrund och sociala mål genom samtal där alla i kooperativet deltog.

Kooperativ Valborg har gjort en intressentanalys och haft en träff med sina viktigaste intressenter. Den 22/1 bjöd kooperativet in intressenter till samtal en eftermiddag på Sunderby Folkhögskola.

Kooperativ Valborg har gjort en variansenkät. En variansenkät görs med anpassade frågor/påståenden som handlar om den personliga utvecklingen där man svarar på frågor om var man befinner sig just nu och var man skulle vilja befinna sig.

Under projektets gång har de fyra kooperativen som ingår i projektet haft gemensamma seminarier i Stockholm. Ämnena på dessa seminarier har varit: Planering och upplägg av den sociala redovisningen, påverkansarbete och rapportskrivning.

Kooperativ Valborg bestämde tidigt att inte använda sig av ett redovisningsteam utan att hela kooperativet skulle delta i den sociala redovisningen. Under arbetets gång har anteckningar förts. Dessa anteckningar har sammanställts till häften på några sidor och delats ut till medlemmarna i kooperativet efter varje träff för att de skulle kunna lämna synpunkter på innehållet.

6. RESULTAT

6. 1 Verksamhetsidé

Alla som arbetar i kooperativet diskuterade kooperativets syfte och de grundläggande målen som tillsammans utgör verksamhetsidén. Alla enades om att kooperativets syfte är:

- Att skapa meningsfulla arbeten för medlemmarna.

De grundläggande målen är att:

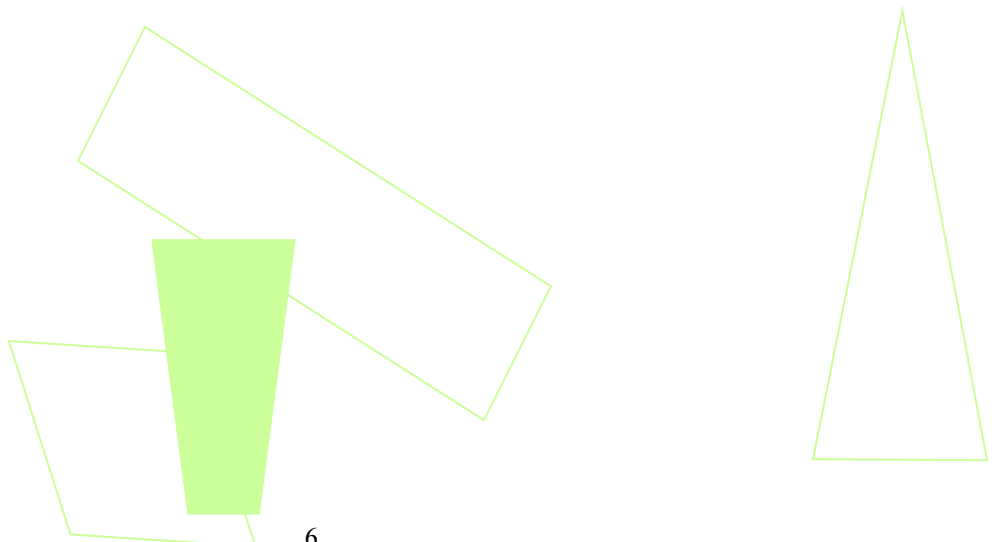
- Bereda individanpassade arbetsuppgifter
- Aktivt främja medlemmarnas individuella och sociala utveckling
- Ta initiativ till dialog med politiker och företrädare för myndigheter och andra organisationer
- Informera om den personliga nyttan av att bryta isoleringen genom att ha ett arbete och delta i samhället
- Verka för ett demokratiskt förhållningssätt i kooperativet.

De regler som gäller för kooperativet formuleras som kamratstöd mellan medlemmarna:

- Visa tolerans och förståelse för varandras särart
- Inte tala illa om varandra
- Hjälpas åt med arbetsuppgifter
- Vara lyhörd.

Den värdegrund som vägleder kooperativet är att:

- skapa meningsfulla arbeten
- stärka medlemmarnas självkänsla
- verka för att genom dialog påverka beslutsfattare
- vara lyhörda för varandra
- visa tolerans för varandra.

6.2 Externt perspektiv – Intressentanalys

I det externa perspektivet har kooperativet arbetat i följande steg. Först beskrevs vilka som ingår i kooperativet. Därefter analyserades de samarbetsparter som kooperativet har och slutligen de kunder – intressenter som berörs av kooperativet.

1. Företaget består av:

5 passiva medlemmar, 4 medlemmar anställda med lönebidrag, 4 medlemmar som har sjukersättning och är ideellt arbetande, 1 sökande medlem samt en handledare som är anställd men ej medlem.

Stödpersoner finns tillgängliga ibland kortare tid för att arbeta med särskilda frågor. Det är t ex en mentor (Susanne Blomdahl), en projektledare för social redovisning (Kurt Hofgren), en utbildare i social redovisning (Anna-Carin Persson).

2. De samverkansparter som företaget har är främst:

KFO, SKOOPI och Coompanion

3. Kunderna – intressenterna är:

Elever i caféet, julmarknadsbesökare.

Kurser och konferenser, informationer till t ex landstinget, socialförvaltning, Bodens och Luleå kommuner, Sunderby folkhögskola, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Handikapprörelsen (Livskraft i norr).

Axfood-snabbgross, leverantör till Café Valborg.

Sunderby folkhögskola levererar returpapper. Köper vaktmästartjänst.

6.2.1 Seminarium

För att ta reda på hur Kooperativ Valborg påverkar sin omvärld valde gruppen att genomföra ett seminarium den 22 januari, i samtalsform med nyckelpersoner från intressentgrupperna.

Nyckelpersoner från varje intressentgrupp identifierades och bjöds in till seminariet. Seminariet samlade 24 personer och pågick hela eftermiddagen den 22 januari.

Innehållet i sammanfattning:

- Information om Kooperativ Valborg. Information om företaget och de mänskliga aspekterna, värdet av att ha arbetskamrater. Framtiden för Kooperativ Valborg?
- Vad är social redovisning.
- Omgivningens syn på kooperativet

Deltagarna fick möjlighet att svara på några frågor i gruppsamtal. De frågor som de fick diskutera var:

Framtiden för Kooperativ Valborg

- Vad kan samverkansparterna göra och vad kan Kooperativ Valborg göra med avseende på:
  - ◊ Kunskapsspridning
  - ◊ Information

Förväntningar

- Vilken betydelse har Kooperativ Valborg och vilka förväntningar har omgivningen på Kooperativ Valborg som ett gott exempel med avseende på:
  - ◇ Stöd/information?
  - ◇ Nya lösningar?

Utvärdering/resultatredovisning

- Hur ska Kooperativ Valborg redovisa sin verksamhet med avseende på:
  - ◇ Socialt mervärde?
  - ◇ Verksamhetsberättelser?
  - ◇ Rapporter?

6.2.1.1 Sammanfattning av gruppdiskussionerna

Samtliga närvarande var överens om att Kooperativ Valborg har en banbrytande betydelse. De har visat att det finns en framtid även för den som aldrig fått en chans på arbetsmarknaden. Beslutsfattare har insett att sociala arbetskooperativ är ett viktigt komplement och kan bereda många arbete.

Kooperativ Valborg har betytt mycket för att visa på alternativen.

Studiebesök, konferenser m m har bidragit till att öka kunskapen om sociala arbetskooperativ hos omgivningen. Kooperativet har visat att de utför ett riktigt arbete som blir meningsfullt för dem som arbetar där och som behövs.

Kooperativ Valborg har inte i tillräcklig omfattning kommit ut och informerat nyvalda politiker. De behöver nu gå ut och ge information och stöd.

Kooperativet kan inte vänta på att politikerna kommer och ber om hjälp. Det är fortfarande allt för få som känner till vad sociala företag är så det är mycket bra att kooperativet går ut och informerar.

Kommunerna behöver titta på vilket egenvärde det har för kommunen att driva sådana verksamheter. Många tjänstemän sitter i svåra hanteringar och behöver vägledning.

Demokratin i sociala arbetskooperativ gör skillnad för dem som arbetar där. Detta borde omsättas i ekonomiska termer. Om man kan visa att det blir en samhällsekonomisk vinst är det lättare att få loss resurser.

Det är viktigt att Valborg fortsätter att informera omgivningen om betydelsen av att ha ett arbete även om det handlar om några timmar per vecka.

6.3 Internt perspektiv – Variansenkät

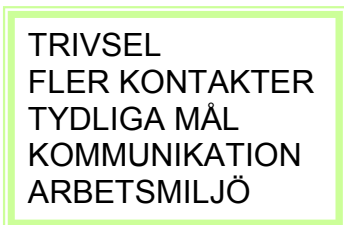
Vi genomförde en variansenkät för att ta reda på vad som är bra och var de interna bristerna finns. De frågor som alla svarade på handlade om:

- Trivsel
- Personliga kontaktnät
- Inflytande
- Samhörighet
- Mål för verksamheten
- Kommunikation
- Arbetsroller
- Arbetsmiljö
- Delaktighet vid beslut

Följande sammanfattar variansenkätens resultat:

Variansenkäten visade att vi hade ett visst ”glapp” i vissa frågor/påståenden som handlar om den personliga utvecklingen. Frågorna besvarades genom att man fick kryssa för hur man tycker det är i dag och hur man skulle vilja att det är.

Det var begrepp som:

Trivseln kan vi åtgärda på det sättet att vi är mera uppmärksamma mot varandra, bryr oss mera om varandra med att t ex se och hälsa på varandra på morgonen och vid dagens slut.

Att hålla kontakt med dem som inte är här så ofta.

Ringa till den som är sjuk och fråga hur den mår.

Att göra målen mera tydliga genom att informera och diskutera kring dem.

Vi kom fram till att vi skulle utöka den skriftliga kommunikationen.

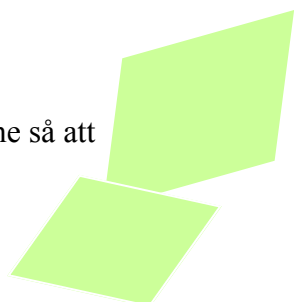
Alla ska få samma information och delaktighet.

Vi beslutade att hålla morgonmöten varje dag och informera om dagen som kommer.

Ett tisdagsmöte varje vecka där nästa veckas verksamhet planeras så långt som möjligt.

Minnesanteckningar skall föras från mötet och läggas i en pärm.

Styrelsemöten ska hållas en gång i månaden. Cafét stänger 1 timme så att alla kan vara med på styrelsemötet.

Bristerna som fanns i lokalerna med att de var kalla och att miljön i papperspressen inte var bra kunde vi inte åtgärda på något sätt pga. att vi hyr våra lokaler och har inte rätt att åtgärda sådana brister.

6.3.1 Vad betyder de olika värdeorden?

Trivsel - Att känna sig välkommen, bemötande, trivas med varandra och med arbetsuppgifterna. Att ha ett arbete och att vara värd något.

Fler kontakter – Vad gör det för skillnad. Att hålla kontakt med dem som inte är här så ofta, man kanske ringer någon gång. Att det dagliga kontaktnätet fungerar är ett plus. Att man träffar mer människor men ibland blir det för mycket (elevkafé). Tillfälliga möten – kontakten blir ytlig, en fasad man visar upp. Skenbart naturlig, påklistrat. Mervärdet i tillfälliga möten? Vad är kontakter? Min känsla, min utgångspunkt?

Tydliga mål - Verksamhetsplan finns men man tänker kanske inte så mycket på det. Möten. Ekonomisk överlevnad, för få deltagare för att sätta högre mål än de som finns.

Kommunikation - Ibland har man inte en så bra dag. Informationsflödet, vad som ska hända, planering. Kroppsspråket. Kommunikationen fungerar inte riktigt. Olika scheman. Alla möts inte samtidigt. Bättre på att hålla mötestider. Bättre på att skriva protokoll. Det egna informationsansvaret.

Arbetsmiljö - De frågor som inte är optimalt fungerande kommer att finnas med i den fortsatta planeringen.

6.3.2 Detta behöver vi förbättra

6.3.2.1 Allmänt om de sociala målen

Hur ska fördomar om kooperativet hanteras?

Vi behöver bli tydligare i att vi är ett företag som gärna tar emot förslag om förbättringar men att det är vi som bestämmer.

När beställningar eller uppdrag kommer till enskilda medlemmar och det inte går att fatta ett direkt beslut är det viktigt att visa att beställningen är mottagen och att kooperativet kommer att fatta ett gemensamt beslut och återkomma till beställaren.

Kan avtalet med Sunderby folkhögskola omförhandlas så att det blir tydligare? Det är dags att omförhandla avtalet.

Prissättningen av våra produkter kan diskuteras?

Det är viktigt att alla upphandlingar hanteras gemensamt inom kooperativet så att alla vet vad som upphandlats och hur det ska hanteras.

7. MÅL

7.1 Grundläggande mål

Demokratiskt förhållningssätt:

- Vi blir mer medvetna om våra mål.

Åtgärd:

- Arbeta fram verksamhetsplanen tillsammans
- Alla ska få samma information och vara lika delaktiga
- Möten (se dokument om möten).

7.2 Mål 1 Tydlighet

Att bli tydligare som företag – kooperativet bestämmer

7.2.1 Åtgärd

- Omförhandla avtalen med skolan
- Tydlig mot kund och omgivning. Var och vem som fattar beslut och om vi ska ta på oss ett uppdrag
- Förhandla om hemsidan
- Visa att alla uppdrag kostar.

7.3 Mål 2 Omtanke

Det övergripande målet är att aktivt främja medlemmarnas personliga utveckling samt att se och bry sig om varandra.

- Ta vara på den fina stämning och omtanke som finns.

7.3.2 Kontakter

Kontakt med människor kommer av sig självt på skolan och vi kan välja att vara ensamma om vi vill.

7.4 Mål 3 Marknadsföring

Kooperativet ska bli bättre på marknadsföring genom att:

- Utveckla hemsidan
- Ta kontakt med försäljningsställen och kunder
- Kurs i marknadsföring?

7.5 Mål 4 Information

Att informera om den personliga nyttan av att bryta den personliga isoleringen genom att ha ett arbete och delta i samhället.

- Valborg och sociala arbetskooperativ ska bli mer kända i regionen.

Åtgärd:

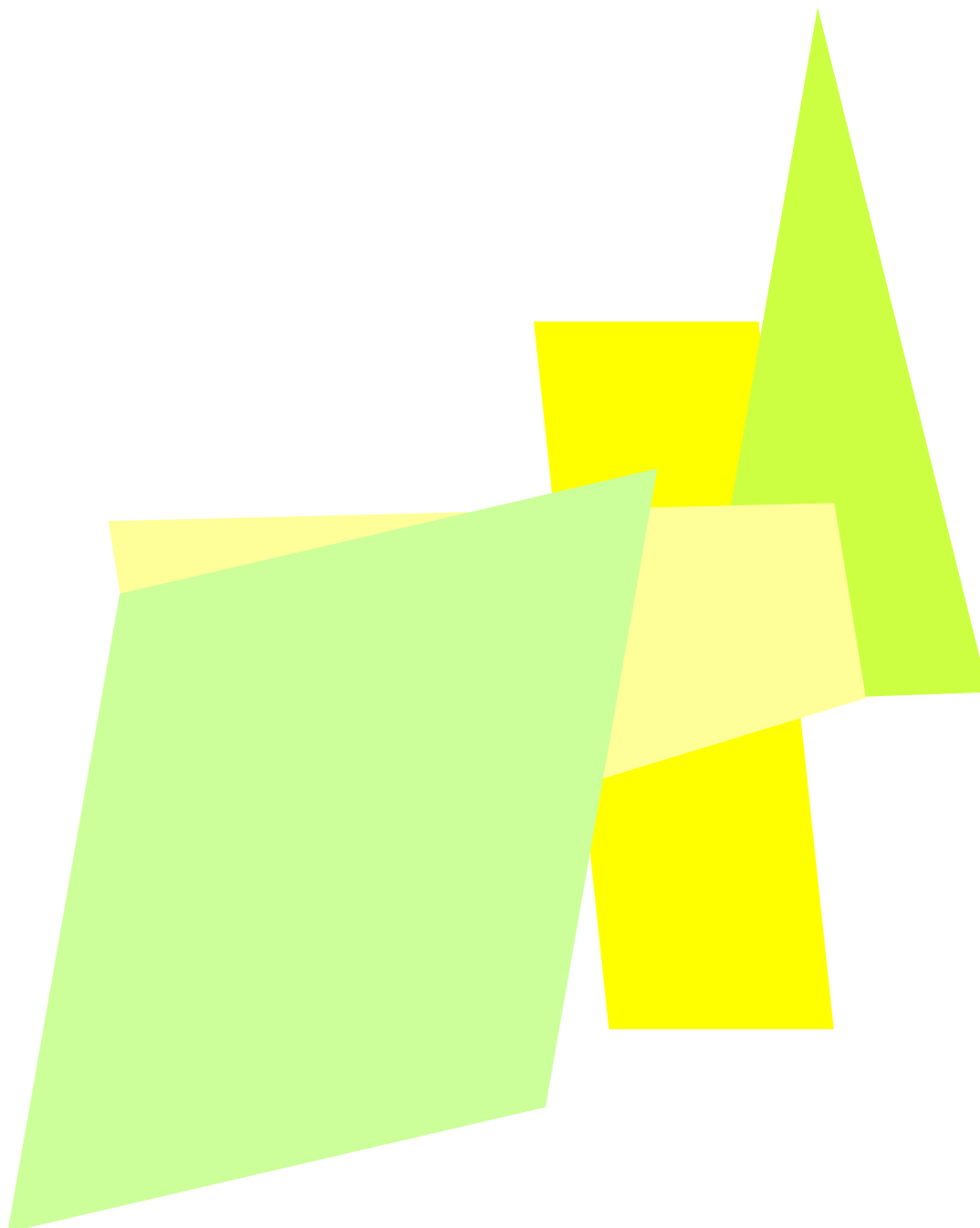
- Utveckla ett informations-/utbildningspaket som kan säljas. Klart till hösten.

8. VAD HÄNDER EFTER DETTA?

Vi har förbättrat demokratin i kooperativet och skapat större delaktighet i de beslut som fattas och samhörigheten i gruppen har ökat. Verksamhetens mål har blivit tydligare och alla hjälps åt på ett bättre sätt än tidigare.

Kooperativet har hittat ett sätt att formulera mål och kooperativets inriktning i verksamhetsplanen och hur detta följs upp i kommande års verksamhetsberättelse. De mål som skapas ska vara tydliga och mätbara.

Detta är en av fyra rapporter som gjorts i ett projekt i Social redovisning som anordnades av SKOOPI – Sociala arbetskooperativens intresseorganisation. Rapporten finns även i en sammanfattad version.

I projektet ingick fyra arbetskooperativ som vardera gjort en rapport; Hantverkskooperativet UNITIS, Ljusdal, Huddinge Agro & Service, Huddinge, Kooperativ Valborg, Luleå och Via Nova, Göteborg. Dessa finns att få från SKOOPI.

www.skooopi.com

SKOOPI
Box 30228
104 25 STOCKHOLM
Tel: 08-32 72 30
E-post: info@skooopi.com
www.skooopi.com

KOOPERATIV VALBORG
Kråkbergsvägen 7
954 42 SÖDRA SUNDERBYN
Tel: 0920-26 66 97
E-post: info@kooperativvalborg.se
Hemsida: www.kooperativvalborg.se